

naar de natiën
gezonden

5. Israël jaloers maken

5 februari 2026
Nunspeet

terugblik op vier studieavonden

1. Israël is van oudsher bestemd om onder de volken een koninklijk-priesterlijke natie te zijn

terugblik op vier studieavonden

1. Israël is van oudsher bestemd om onder de volken een koninklijk-priesterlijke natie te zijn
2. 'de twaalf' richtten zich op Israëls bekering om daarna een zegenkanaal voor de natiën te worden

terugblik op vier studieavonden

1. Israël is van oudsher bestemd om onder de volken een koninklijk-priesterlijke natie te zijn
2. 'de twaalf' richtten zich op Israëls bekering om daarna een zegenkanaal voor de natiën te worden
3. Israël verwerpt ook de opgestane Heer (Stefanus), waarna Saulus/Paulus wordt geroepen

terugblik op vier studieavonden

1. Israël is van oudsher bestemd om onder de volken een koninklijk-priesterlijke natie te zijn
2. 'de twaalf' richtten zich op Israëls bekering om daarna een zegenkanaal voor de natiën te worden
3. Israël verwerpt ook de opgestane Heer (Stefanus), waarna Saulus/Paulus wordt geroepen
4. In Caesarea opent Petrus de poort (!) naar de natiën en Paulus ging via deze haven in en uit

vanavond:

- de reden waarom Paulus naar de natiën ging
- zoals hij dit onderbouwt in Romeinen 9-11
- als reflectie op zijn arbeid, zoals beschreven in het boek Handelingen

Romeinen 10

jaloers en toornig

¹⁸ Maar ik zeg:
hebben zij het dan niet -gehoord?

Zeer zeker:

Over de ganse aarde is hun geluid -uitgegaan
en tot de einden van de bewoonde wereld
hun *uitspraken*.

citaat uit Psalm 19:

*zoals het uitspansel universeel 'spreekt',
zó klinkt ook het Evangelie universeel*

ΑΛΛΑ	ΛΕΓΩ	ΜΗ	ΟΥΚ	ΗΚΟΥΣΑΝ	ΜΕΝΟΥΝΤΕ	ΕΙΣ	ΠΑΝΤΗΝ	ΤΗΝ	ΓΗΝ	ΕΞΗΛΘΕΝ	Ο
maar	ik-zeg	toch-niet	niet	-zij-horen	sterker-nog	tot-in	alle	de	aarde	-(hij)-ging-uit	de
Maar	ik vraag	dan	niet	hebben zij het... ..gehoord	Zeer zeker	Over	ganse	de	aarde	is... ..uitgegaan	_

ΦΘΟΓΓΟΣ	ΑΥΤΩΝ	ΚΑΙ	ΕΙΣ	ΤΑ	ΠΕΡΑΤΑ	ΤΗΣ	ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΣ	ΤΑ	ΡΗΜΑΤΑ	ΑΥΤΩΝ
klank	van-hen	en	tot-in	de	limieten	van-de	'bewoonde-wereld'	de	uitspraken	van-hen
geluid	hun	en	tot	de	einden	der	wereld	_	woorden	hun

¹⁹ Maar ik zeg:
 heeft Israel het dan niet verstaan?
Vooreerst zegt Mozes...

d.w.z. Mozes reeds

- *geen onverwachte wending,
 maar Bijbels patroon*

ΑΛΛΑ	ΛΕΓΩ	ΜΗ	ΙΣΡΑΗΛ	ΟΥΚ	ΕΓΝΩ
maar	ik-zeg	toch-niet	Israël	niet	-(hij)-wist
Maar	ik vraag	dan	Israël	niet	heeft... ..het... ..verstaan

ΠΡΩΤΟΣ	ΜΩΥΣΗΣ	ΛΕΓΕΙ
eerst	Mozes	(hij)-zegt
Vooreerst	Mozes	zegt

Deuteronomium 32

²¹ Zij verwekten Mij tot naijver door wat geen god is, zij krenkten Mij met hun ijdelheden. Daarom zal Ik hen tot naijver verwekken door wat geen natie (am) is, door een dwaas volk (goy) zal Ik hen krenken.

zij vervangen Mij => Ik vervang hen

וְאֲנִי	בְהִבְלִיָּהֶם	אֵל - כְּעֵסוּנִי	בְּלֹא	הֵם קָנְאוּנִי		
en-ik	in-afgoden-van-de-zinloosheid-van-hen	zij-tergen-mij	el	in-niet	zij-maken-jaloers-mij	zij
daarom-ik	met-hun-ijdelheden	zij-krenkten-Mij	god	door-wat-is-geen	vewekten-tot-naijver-Mij	zij

אֶכְעִסֵּם	נָבֵל	בְּגוֹי	עַם -	בְּלֹא	אֶקְנִיאֵם
ik-terg-hen	ontaarde	in-natie	volk	in-niet	ik-maak-jaloers-hen
Ik-zal-krenken-hen	dwaas	door-een-volk	natie	door-wat-is-geen	zal-tot-naijver-verwekken-hen

¹⁹ Ik zal u *jaloers* maken
op wat geen volk is,
toornig op een onverstandig volk.

het is een Goddelijke actie - geen oproep

ΕΓΩ	ΠΑΡΑΖΗΛΩΣΩ	ΥΜΑΣ	ΕΠ	ΟΥΚ	ΕΘΝΕΙ
ik	(ik)-zal-jaloers-maken	jullie	op	niet	natie
Ik	zal... ..naijverig maken	u	op	wat geen... ..is	volk

ΑΣΥΝΕΤΩ	ΠΑΡΟΡΓΙΩ	ΥΜΑΣ
onintelligent	ik-zal-irriteren	jullie
onverstandig	toornig	-

19 Ik zal u *jaloers* maken
op wat geen volk is,
toornig op een onverstandig volk.

de jaloezie (naijver) hier is niet positief,
maar negatief (toorn, krenking, ergernis)

Israël wordt (tijdelijk) vervangen:

- door wat "geen volk is" (in etnische zin)
- bovendien: dwaas, onverstandig
(zonder Torah, tempel)

ΕΓΩ	ΠΑΡΑΖΗΛΩΣΩ	ΥΜΑΣ	ΕΠ	ΟΥΚ	ΕΘΝΕΙ
ik	(ik)-zal-jaloers-maken	jullie	op	niet	natie
Ik	zal... ..naijverig maken	u	op	wat geen... ..is	volk

ΑΣΥΝΕΤΩ	ΠΑΡΟΡΓΙΩ	ΥΜΑΣ
onintelligent	ik-zal-irriteren	jullie
onverstandig	toornig	-

20 En Jesaja waagt het te zeggen:
 Ik ben gevonden door wie Mij niet zochten,
 Ik ben openbaar geworden
 aan wie naar Mij niet vroegen.

= gedurfd en provocerend

ΗΣΑΙΑΣ	ΔΕ	ΑΠΟΤΟΛΜΑ	ΚΑΙ	ΛΕΓΕΙ	ΕΥΡΕΘΗΝ	[ΕΝ]	ΤΟΙΣ	ΕΜΕ	ΜΗ
Jesaja	echter	(hij)-waagt-heel-veel	en	(hij)-zegt	-ik-werd-gevonden	in	door-degenen	mij	toch-niet
Jesaja	En	waagt het	_	te zeggen	Ik ben gevonden	door	wie	Mij	niet

ΖΗΤΟΥΣΙΝ	ΕΜΦΑΝΗΣ	ΕΓΕΝΟΜΗΝ	ΤΟΙΣ	ΕΜΕ	ΜΗ	ΕΠΕΡΩΤΩΣΙΝ
(zoekende	kenbaar	-ik-werd	voor-degenen	mij	toch-niet	(een-vraag-stellende
zochten	openbaar	Ik ben... ..geworden	aan wie	naar Mij	niet	vroegen

- 21 Maar van Israel zegt hij:
 De ganse dag heb Ik mijn handen
 uitgestrekt naar een ongezeglijk
en tegensprekend volk.

*afgewezen door Israël
 gevonden door de natiën*

*=> de rol van Israël is overgenomen
 door (een volk uit) de natiën*

ΠΡΟΣ	ΔΕ	ΤΟΝ	ΙΣΡΑΗΛ	ΛΕΓΕΙ	ΟΛΗΝ	ΤΗΝ	ΗΜΕΡΑΝ	ΕΞΕΠΕΤΑΧΑ	ΤΑΣ	ΧΕΙΡΑΣ
naar-toe	echter	het	Israël	hij-zegt	geheel	de	dag	-ik-spreid-uit	de	handen
van	Maar	_	Israël	zegt hij	ganse	De	dag	heb Ik... ..uitgestrekt	_	handen

ΜΟΥ	ΠΡΟΣ	ΛΑΟΝ	ΑΠΕΙΘΟΥΝΤΑ	ΚΑΙ	ΑΝΤΙΛΕΓΟΝΤΑ
van-mij	naar-toe	volk	ongezeglijk-zijnde	en	tegensprekende
mijn	naar	een... ..volk	ongehoorzaam	en	tegensprekend

Romeinen 11

Paulus' rol in Israëls jaloezie

¹¹ Ik vraag dan:
 zij zijn toch niet zo gestruikeld,
 dat zij wel vallen moesten?

*Israëls struikeling is niet bedoeld
 om het (definitief) af te schrijven*

ΛΕΓΩ	ΟΥΝ	ΜΗ	ΕΠΤΑΙ	ΑΝ	ΙΝΑ	ΠΕCΩC	ΙΝ
ik-zeg	dan	toch-niet	-zij-struikelen		opdat	dat-zij-zullen-vallen	
Ik vraag	dan	niet	zij zijn toch...	...zo gestruikeld	dat	zij wel vallen moesten	

11 ... Volstrekt niet!

Door hun *misstap* is de *redding* voor de *natiën*,
om hen *jaloers te maken*.

omdat Israël weigerde en tegensprak
 wordt "de redding" verplaatst en
 ondergebracht bij wat "geen volk is"

- niet om Israël te winnen, maar om hun
 pretentie te ontmaskeren (te krenken)

MH	ΓΕΝΟΙΤΟ	ΑΛΛΑ	ΤΩ	ΑΥΤΩΝ	ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΙ	Η	ΣΩΤΗΡΙΑ
toch-niet	moge-het-worden~	maar	in-de	van-hen	misstap	de	redding
niet	Volstrekt	_	Door	hun	val	het	heil

ΤΟΙΣ	ΕΘΝΕΣΙΝ	ΕΙΣ	ΤΟ	ΠΑΡΑΖΗΛΩΣΑΙ	ΑΥΤΟΥΣ
voor-de	natiën	tot-in	het	-jaloers-te-maken	hen
is... ..gekomen	tot de heidenen	om	_	tot naijver op te wekken	hen

¹² Betekent nu hun misstap
rijkdom van de wereld is
en hun tekort rijkdom van [de] natiën...

*God heeft door Israëls misstap/ tekort
de rijkdom niet vernietigd, maar verplaatst*

ΕΙ	ΔΕ	ΤΟ	ΠΑΡΑΠΤΩΜΑ	ΑΥΤΩΝ	ΠΛΟΥΤΟΣ	ΚΟΣΜΟΥ	ΚΑΙ	ΤΟ	ΗΤΤΗΜΑ	ΑΥΤΩΝ
indien	echter	de	misstap	van-hen	rijkdom	van-wereld	en	het	vermindering	van-hen
Betekent	nu	_	val	hun	rijkdom	voor de wereld	en	_	tekort	hun

ΠΛΟΥΤΟΣ	ΕΘΝΩΝ	ΠΟΣΩ	ΜΑΛΛΟΝ	ΤΟ	ΠΛΗΡΩΜΑ	ΑΥΤΩΝ
rijkdom	van-natiën	hoeveel?	veeleer	de	compleet-making	van-hen
rijkdom	voor de heidenen	hoeveel	te meer	_	volheid	hun

¹² Betekent nu hun *misstap* rijkdom *van* de wereld is en hun tekort rijkdom *van* [de] *natiën*, hoeveel te meer hun volheid!

Israëls huidige tekort is tijdelijk

- *Israëls volheid komt niet via de natiën, maar door Gods eigen ingrijpen: de Verlosser zal uit Sion komen (:26)*

ΕΙ	ΔΕ	ΤΟ	ΠΑΡΑΠΤΩΜΑ	ΑΥΤΩΝ	ΠΛΟΥΤΟΣ	ΚΟΣΜΟΥ	ΚΑΙ	ΤΟ	ΗΤΤΗΜΑ	ΑΥΤΩΝ
indien	echter	de	misstap	van-hen	rijkdom	van-wereld	en	het	vermindering	van-hen
Betekent	nu	_	val	hun	rijkdom	voor de wereld	en	_	tekort	hun

ΠΛΟΥΤΟΣ	ΕΘΝΩΝ	ΠΟΣΩ	ΜΑΛΛΟΝ	ΤΟ	ΠΛΗΡΩΜΑ	ΑΥΤΩΝ
rijkdom	van-natiën	hoeveel?	veeleer	de	compleet-making	van-hen
rijkdom	voor de heidenen	hoeveel	te meer	_	volheid	hun

¹³ Ik spreek tot u, *natiën*.

Voor zover ik apostel van [de] *natiën* ben...

Paulus rekent zich hier (hoewel een Israëliet; 11:1) tot de *natiën*

- "het Evangelie van de voorhuid" (=heidens evangelie) toevertrouwd
- een Romein; geroepen buiten het land

ΥΜΙΝ	ΔΕ	ΛΕΓΩ	ΤΟΙΣ	ΕΘΝΕΣΙΝ	ΕΦ	ΟΧΟΝ	ΜΕΝ	ΟΥΝ	ΕΙΜΙ	ΕΓΩ
<i>tot-jullie</i>	<i>echter</i>	<i>ik-zeg</i>	<i>tot-de</i>	<i>natiën</i>	<i>op</i>	<i>zoveel-als</i>	<i>inderdaad</i>	<i>dan</i>	<i> (ik)-ben</i>	<i>ik</i>
tot u	_	Ik spreek	_	heidenen	_	omdat	Juist	_	ben	ik

ΕΘΝΩΝ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΤΗΝ	ΔΙΑΚΟΝΙΑΝ	ΜΟΥ	ΔΟΣΑΖΩ
<i>van-natiën</i>	<i>afgevaardigde</i>	<i>de</i>	<i>bediening</i>	<i>van-mij</i>	<i>ik-verheerlijk</i>
der heidenen	apostel	_	van... ..bediening	mijn	acht ik dit de heerlijkheid

¹³ Ik spreek tot u, *natiën*.

Voor zover ik apostel van [de] *natiën* ben,
verheerlijk ik mijn bediening,

de glorie van Paulus' bediening is niet dat hij zich als Jood tot de *natiën* spreekt, maar als 'heiden' tot Israël! (vergl. Jes.28:11) >

ΥΜΙΝ	ΔΕ	ΛΕΓΩ	ΤΟΙΣ	ΕΘΝΕΣΙΝ	ΕΦ	ΟΧΟΝ	ΜΕΝ	ΟΥΝ	ΕΙΜΙ	ΕΓΩ
<i>tot-jullie</i>	<i>echter</i>	<i>ik-zeg</i>	<i>tot-de</i>	<i>natiën</i>	<i>op</i>	<i>zoveel-als</i>	<i>inderdaad</i>	<i>dan</i>	<i> (ik)-ben</i>	<i>ik</i>
tot u	_	Ik spreek	_	heidenen	_	omdat	Juist	_	ben	ik

ΕΘΝΩΝ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΤΗΝ	ΔΙΑΚΟΝΙΑΝ	ΜΟΥ	ΔΟΣΑΖΩ
<i>van-natiën</i>	<i>afgevaardigde</i>	<i>de</i>	<i>bediening</i>	<i>van-mij</i>	<i>ik-verheerlijk</i>
der heidenen	apostel	_	van... ..bediening	mijn	acht ik dit de heerlijkheid

¹⁴ dat ik zo mogelijk mijn vlees en bloed jaloers zou maken, en enigen uit hen redden.

explosief: als Israëliet die zich rekent tot de natiën en vandaaruit Israël aanspreekt

- daardoor het volk jaloers maakt/ krenkt
- maar enigen uit hen redden
- nu: enigen; straks "geheel Israël" (:26)

ΕΙ	ΠΩΣ	ΠΑΡΑΖΗΛΩΣΩ	ΜΟΥ	ΤΗΝ
indien	op-de-een-of-andere-manier	dat-ik-jaloers-zal-maken	van-mij	het
dat	zo mogelijk	ik... ..de najver... ..mocht opwekken	van mijn	_

ΚΑΡΝΑ	ΚΑΙ	ΩΣΩ	ΤΙΝΑΣ	ΕΞ	ΑΥΤΩΝ
vlees	en	dat-ik-zal-redden	enigen	van-uit	hen
vlees (en bloed)	en	behouden	enigen	uit	hen

¹⁵ Want, indien hun verwerping
[de] verzoening van de wereld is,
wat zal hun aanneming
anders wezen dan leven uit [de] doden?

twee fasen: verwerping en aanneming
1. huidige tussentijd van verwerping:
verzoening der wereld
2. definitieve aanneming:
Israël opstanding (Ezech.37; Hos.6)

ΕΙ	ΓΑΡ	Η	ΑΠΟΒΟΛΗ	ΑΥΤΩΝ	ΚΑΤΑΛΛΑΓΗ	ΚΟΣΜΟΥ	ΤΙΣ
indien	want	het	wegwerpen	van-hen	verzoening	van-wereld	wat ?
indien	Want	_	verwerping	hun	de verzoening... ..is	der wereld	wat zal... ..wezen

Η	ΠΡΟΣΛΗΜΨΙΣ	ΕΙ	ΜΗ	ΖΩΗ	ΕΚ	ΝΕΚΡΩΝ
de	tot-zich-neming	indien	toch-niet	leven	van-uit	doden
hun	aanneming	anders	dan	leven	uit	de doden

de jaloezie van Israël (Romeinen 10-11)

1. vergeldende omkering (Deut. 32):
geen lokmiddel, maar oordeel;
2. jaloezie = toorn en krenking,
geen heilzaam verlangen;
3. ontstaat doordat het heil vanuit de natiën tot
Israël komt (in plaats van omgekeerd);
4. God plaatst Zijn licht bij "wat geen volk is",
door Israël als dwaas gezien;
5. verbonden aan Paulus' unieke bediening als
apostel van de natiën;
6. leidt hoogstens tot redding van enigen, niet van
het volk.

Paulus' bediening in 'Handelingen'

Handelingen 13

Antiochië in Pisidië (Hand. 13)

- Paulus predikt in de synagoge;
- de week erop stroomt bijna de hele stad toe (:44)

45 Doch toen de Joden de scharen zagen, werden zij vervuld met jaloezie en spraken lasterende, tegen hetgeen door Paulus gezegd werd.

terwijl Israël van Paulus te horen krijgt dat hun Messias heeft afgewezen, stromen de natiën toe

- effect: jaloezie en laster
- een publieke rolomkering

ΙΔΟΝΤΕΣ	ΔΕ	ΟΙ	ΙΟΥΔΑΙΟΙ	ΤΟΥΣ	ΟΧΛΟΥΣ	ΕΠΛΗΘΗΣΑΝ	ΖΗΛΟΥ
!waarnemende	echter	de	Joden	de	verzamelde-mensenmassa's	-zij-woorden-vervuld	van-jaloezie
toen... ..zagen	Doch	de	Joden	de	scharen	werden zij vervuld	met nijd

ΚΑΙ	ΑΝΤΕΛΕΓΟΝ	ΤΟΙΣ	ΥΠΟ	ΠΑΥΛΟΥ	ΛΑΛΟΥΜΕΝΟΙΣ	ΒΛΑΣΦΗΜΟΥΝΤΕΣ
en	-zij-spraken-tegen	de-dingen	onder	Paulus	!gesproken-wordende~	!lasterende
en	spraken... ..tegen	hetgeen	door	Paulus	gezegd werd	lasterende

het doorlopende patroon 'Handelingen'

Handelingen 14:2 - Iconium

"Maar de Joden die ongehoorzaam bleven, verbitterden de zielen van de natiën..."

- de boodschap aan de natiën roept actieve tegenwerking op

het doorlopende patroon 'Handelingen'

Handelingen 17:5 - Tessalonica

"Maar de Joden werden jaloers en namen slechte mannen..."

jaloerie leidt tot:

- oproer,
- valse beschuldigingen,
- politieke escalatie.

het doorlopende patroon 'Handelingen'

Handelingen 17:13 – Berea

“Zodra de Joden uit Thessalonica wisten dat... ook in Berea...”

- de vijandschap volgt Paulus.
- niet lokaal, maar persoonlijk gericht.
- kenmerkend voor Paulus' unieke positie.

het doorlopende patroon 'Handelingen'

Handelingen 18:6 – Korinthe

"Maar toen zij zich verzetten en lasterden..."

- Paulus verklaart publiek:
"Van nu aan ga ik tot de natiën." (:6)
- de breuk met de synagoge is expliciet en definitief.

het doorlopende patroon 'Handelingen'

Handelingen 19:8-9 – Efeze

“Maar toen sommigen zich verhardden en ongehoorzaam bleven...”

zelfde patroon:

- eerst naar de synagoge,
  - daarna afscheiding,
  - daarna onderwijs van natiën.
- verharding bij Israël
↔ voortgang bij natiën..

het doorlopende patroon 'Handelingen'

Handelingen 21:27-31 – Jeruzalem

“Zij brachten het hele volk in beroering...”

- hoogtepunt van de vijandschap.
- niet omdat Paulus leert, maar omdat hij bekendstaat als degene die Israël relativeert.
- voorfase van Handelingen 22.

het doorlopende patroon 'Handelingen'

Handelingen 22:21-22 – Jeruzalem (climax)

“Ik zal u ver weg zenden naar de natiën.”

- tot dit woord toe werd hij aangehoord (:22)
- daarna: explosieve haat;
- zending naar de natiën in plaats van (!) naar een ongelovig Jeruzalem (:18) is de doorslaggevende aanstoot

het doorlopende patroon 'Handelingen'

Handelingen 28:24-28 – Rome (slot)

“Dit heil van God werd tot de natiën gezonden...”

- geen oproer meer, maar 'het doek valt'
- definitief maakt Paulus de Joden in Rome bekend dat het heil tot de natiën werd (!) gezonden